تاریخچه

تاریخچه موسسه آموزشی،پژوهشی امام خمینی(ره)

■ موسسه امام خمینی(ره) هم اکنون یکی از بزرگ‌ترین و با نفوذترین موسسات آموزشی- پژوهشی کشور است. این موسسه در سال ۱۳۷۴ توسط آیت‌الله مصباح یزدی در شهر قم افتتاح شد. علمای دلسوز و آینده‌نگر همواره درصدد ایجاد موسساتی بوده‌اند که با تربیت افرادی آگاه به معارف اسلامی و مسایل زمان، ضمن پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه، با برداشت‌های نادرست از مفاهیم دینی و گرایش‌های انحرافی مقابله کنند. موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) از موسساتی است که با همین انگیزه پایه‌گذاری شده است. فعالیت‌های موسسه با تاسیس بخش آموزش «موسسه در راه حق» شکل گرفت. با توصیه امام راحل(ره) به ادامه و توسعه فعالیت‌های بخش آموزش «موسسه در راه حق» و تقبل هزینه آن از سوی آن رهبر فرزانه، این برنامه‌ها در سطح وسیع‌تری ادامه یافت و به تاسیس «بنیاد فرهنگی باقرالعلوم(ع)» انجامید. در سایت این موسسه آمده است: «پس از رحلت آن امام عزیز، با عنایت‌ها و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالحش، مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) فعالیت‌های موسسه توسعه و ادامه یافت، تا اینکه با کمک‌های مادی و معنوی ایشان، در سال ۱۳۷۴، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) در محل فعلی آن تاسیس شد. ساختمان موسسه در زمینی به وسعت هفت‌هزار متر مربع و ۲۵هزار متر مربع زیربنا در هشت طبقه، بخش‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، تربیتی، اطلاع‌رسانی و اداری- مالی را در خود جای داده است.»

موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) از نهادهای رسمی حوزه علمیه قم است که رسمیت آن در تاریخ ۱۳۷۴/۴/۲۰ از سوی شورای‌عالی انقلاب فرهنگی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ شده و هم‌اکنون در سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا، در رشته‌های مختلف علوم اسلامی و انسانی پذیرای دانش‌پژوهان است. حوزوی بودن موسسه، همواره مورد توجه مسوولان امر بوده و اقدامات زیر در همین راستا انجام گرفته است:

۱- برنامه‌های موسسه قبل از تصویب شورای‌عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب شورای‌عالی حوزه علمیه رسیده است.

۲- دانش‌پژوهان موسسه، طلابی هستند که حداقل سطح یک دروس حوزه را گذرانده باشند.

۳- درس‌های اصلی حوزه، جزو برنامه و دوره تحصیلی دانش‌پژوهان است و آنان موظفند تحصیل در حوزه را ادامه دهند.

۴- دانش‌پژوهان به لحاظ مقررات اداری، تابع مقررات حوزه علمیه محسوب می‌شوند و از مزایای آن مانند معافیت تحصیلی، شهریه و دیگر خدمات حوزه، بهره‌مند می‌شوند.

۵- در طول دوره، دانش‌پژوهان، متناسب با حجم فعالیت‌های درسی و در حد توان به وظایف مقدس روحانیت از جمله امر تبلیغ می‌پردازند.

با توجه به انگیزه‌های اصلی تشکیل موسسه، مهم‌ترین اهداف آموزشی و پژوهشی آن عبارتند از:

۱- تبیین و به‌کارگیری معارف اسلامی در رشته‌های مختلف علوم انسانی

۲- تربیت محققان صاحب‌نظر در معارف اسلامی و علوم انسانی و دارای صلاحیت علمی لازم برای مقابله با اندیشه‌های انحرافی و التقاطی

۳- تربیت استادان باتجربه و متعهد به‌منظور تامین اعضای هیات علمی حوزه و دانشگاه

این موسسه آموزشی و پژوهشی زیر نظر آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی کار می‌کند. کتابخانه و مرکز اسناد آن در سال ۲۰۰۶ میلادی شامل بیش از ۶۰هزار جلد کتاب فارسی و عربی و نزدیک به ۲۰هزار جلد کتاب انگلیسی بوده است.

بر اساس آمار منتشره در کارنامه پژوهش مربوط به سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۹هـ ش، ۸۴ طرح در بخش پژوهش به تصویب رسیده است که از این بین تعداد ۳۹ طرح به انجام رسیده و خاتمه یافته است و ۴۵طرح در دست اجرا است.

در بخش ترجمه نیز در بخش عربی ۵۵ طرح به پایان رسیده است. در بخش انگلیسی نیز تا سال ۱۳۷۹هـ.ش ۱۳طرح به انجام رسیده است.

اولین و مهم‌ترین مدیریت در حوزه معاونت پژوهش، مدیریت پژوهش است که مسوولیت مستقیم دریافت، تصویب، حمایت و نظارت بر طرح‌های پژوهشی، برگزاری دوره‌های آموزشی لازم برای تحقیق، ترجمه مقالات و کتب مناسب و انتشار نشریات علمی و تخصصی را بر عهده دارد. برای انجام این وظایف، این مدیریت در ساختار جدید پژوهش، متشکل از پنج اداره است که عبارتند از: اداره امور محققان، اداره نظارت و ارزیابی طرح‌های تحقیقاتی، اداره ترجمه که شامل بخش عربی و انگلیسی است، اداره آموزش ضمن تحقیق و اداره نشریات علمی و تخصصی.

دومین مدیریت در حوزه معاونت پژوهش، مدیریت تدوین متون است که با چهار اداره، وظایف تدوین و آماده‌سازی تحقیقات انجام‌شده را جهت انتشار انجام می‌دهد. این ادارات عبارتند از: اداره تدوین متون درسی، اداره تدوین متون غیردرسی، اداره ویراستاری و اداره تایپ و امور فنی کتاب.

مدیریت اطلاع‌رسانی سومین و آخرین مدیریت در بخش پژوهش است. این مدیریت پشتیبانی و تغذیه اطلاعاتی پژوهشگران را بر عهده دارد. این مدیریت از سه اداره کتابخانه و اسناد، سمینارها و اطلاع‌رسانی پژوهش تشکیل شده است.

نگاهی به اهداف موسسه امام خمینی (ره) قم در آموزش رشته‌های دانشگاهی

گامی برای اسلامی کردن علوم انسانی

محمدحسین نجاتی: موسسه امام خمینی قم وابسته به آیت‌الله مصباح‌یزدی این روزها بیش از قبل مشغول ارایه شکل متفاوتی از علوم انسانی در کشور است. این موسسه با هدف اسلامی کردن علوم انسانی سال‌هاست با مجوز وزارت علوم اقدام به تربیت طلبه‌هایی می‌کند که مقدمات حوزه علمیه را پشت سر می‌گذارند و اندیشه تحصیل و تدریس در علوم انسانی دارند. این موسسه از سوی برخی مصداقی برای وحدت حوزه و دانشگاه و از سوی برخی دیگر ارایه‌دهنده شکلی از علوم انسانی و متفاوت در دانشگاه‌هاست که به نظر می‌رسد با خروجی بازنگری در علوم انسانی نزدیک باشد.

این موسسه هم‌اکنون با همکاری در تدوین سند ملی آموزش‌وپرورش، تدوین سند فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، مشارکت در طرح اسلامی کردن دانشگاه‌ها، مشارکت و تدوین برخی کتب برای بازنگری در علوم انسانی، اعزام مبلغان دینی به مدارس، اجرای طرح‌های بصیرت فرهنگیان و دانشجویان، فعالیت گسترده در نهادهای رهبری در دانشگاه‌ها و هسته‌های مشاوره این نهاد، حضور در کرسی‌های آزاداندیشی دانشجویان، مشارکت در تالیف کتب درسی مدارس، دانشگاه‌ها و... نقش عمده‌ای در سیستم آموزشی کشور ایفا می‌کنند. همچنین نحوه تبادل استاد و دانشجو میان دانشگاه‌های دولتی کشور و موسسه امام خمینی (ره) نیز در حالی رو به افزایش است که دانشجویان این موسسه با معیارهایی همچون اعتقاد و التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه، نداشتن سوءسابقه کیفری، عدم اشتهار به اعمال خلاف شوون طلبگی، برخورداری از توانایی جسمی و ذهنی لازم و اتمام سطح یک در مرکز مدیریت حوزه علمیه قم با مراکز حوزوی مورد تایید آن مرکز، اشتغال رسمی به تحصیل در حوزه علمیه قم برای دوره‌های حضوری پذیرش می‌شوند و با تبدیل مدرک‌شان به کارشناسی ارشد غالبا در سطوح بالای آموزش عالی کشور فعالیت می‌کنند و استادهای بسیاری از دانشگاه‌های مطرح تهران برای تدریس علوم انسانی جذب این موسسه می‌شوند. این موسسه هم‌اکنون ۹ رشته اصلی در علوم انسانی با منابع و شیوه تدریسی متفاوت از دانشگاه‌های کشور را به طلبه‌های جوان آموزش می‌دهد و اهداف متفاوت از اهداف تدریس این رشته‌ها را در دانشگاه‌ها دارد. همچنین بررسی اهداف این موسسه در آموزش این علوم خالی از اهمیت نیست، چراکه به نظر می‌رسد دروس و اهدافی که در ادامه می‌آید با خروجی‌های طرح بازنگری در علوم انسانی نزدیکی خاصی دارد.

جامعه شناسی

طلبه جامعه‌شناس و اسلامی‌سازی جامعه‌شناسی

رشته جامعه‌شناسی و استنادات عمده آن به نظریات جامعه‌شناسان کلاسیک و قرن ۲۰ در جهان که تا حد زیادی ماهیت اصلی این علم را تشکیل می‌دهد، از جمله رشته‌هایی است که در موسسه امام خمینی با نگاه متفاوت‌تری نسبت به دیگر دانشگاه‌های کشور تدریس می‌شود. مسوولان این موسسه در تعریف نوع نگاه خود به این علم، در سایت این موسسه آورده‌اند که: «یک جامعه‌شناس مسایل اجتماعی جامعه خود را شناسایی می‌کند و با مطالعه (غالبا میدانی)، عوامل و پیامدهای آن را مورد شناسایی قرار می‌دهد. فقر، اعتیاد، بیکاری، بزه‌کاری، افزایش سن ازدواج، افزایش نرخ طلاق و مسایلی از این قبیل از جمله مسایل اجتماعی هستند که مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند. جامعه‌شناسی پدیده‌هایی را مورد مطالعه قرار می‌دهد که سایر علوم انسانی مثل روان‌شناسی قادر به تبیین آن نیستند. به همین دلیل در جوامعی که جامعه‌شناسی مورد بی‌مهری قرار می‌گیرد، دولتمردان از حل بسیاری از مسایل باز می‌مانند. این موسسه درباره وظیفه طلبه جامعه‌شناس در متن معرفی این رشته با تاکید بر اینکه «وظیفه طلبه‌ای که جامعه‌شناسی می‌خواند، با همه کسانی که جامعه‌شناسی می‌خوانند تفاوت‌هایی دارد» آمده است: آنچه اغلب اندیشمندان بر آن توافق دارند این است که جامعه‌شناسی مانند بسیاری از علوم انسانی محصول جوامع غربی است و با سیراب شدن از مبانی هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی فلسفه غرب، لوازم فراوانی را در حوزه‌های مختلف به دنبال دارد. این دسته از اندیشمندان بر این باورند که به‌کارگیری جامعه‌شناسی موجود در مطالعه و حل مسایل اجتماعی جوامع اسلامی پیامدهای فرهنگی و اجتماعی ناگواری به بار می‌آورد. بنابراین طلبه‌ای که با معارف اسلامی آشنایی کافی داشته و فلسفه اسلامی را فراگرفته است وظیفه دارد پس از فراگیری جامعه‌شناسی به بومی‌سازی و اسلامی‌سازی آن بپردازد و این همان هدف موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) و وظیفه طلبه‌ای است که در این موسسه جامعه‌شناسی می‌خواند.

مدیریت

قدمی برای طراحی تئوری مدیریت اسلامی

رشته مدیریت یکی از رشته‌های رایج موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) است که از بدو تاسیس این موسسه نسبت به آموزش و تربیت طلاب علاقه‌مند به اداره سازمان‌ها و تحقیق در این زمینه قدم‌هایی برداشته شده است. مسوولان این گروه در معرفی و اهداف خود از آموزش این رشته آورده‌اند: «شناخت رابطه دانش مدیریت با مبانی دین مقدس اسلام. از آنجا که شریعت مقدس اسلام، دین جامع و ابدی است، آموزه‌های فراوانی درخصوص مدیریت و اداره جامعه دارد. این آموزه‌ها هرچند به وسیله متخصصان دینی هنوز به صورت یک مکتب مدیریتی تدوین نشده است، اما اقدامات صورت گرفته در این خصوص زمینه را برای طراحی تئوری مدیریت اسلامی برخاسته از حوزه علمیه فراهم کرده است. از این رو عرصه برای تلاش‌های پژوهشی طلاب علاقه‌مند به مدیریت اسلامی بسیار فراهم است.» همچنین مسوولان در این گروه آموزشی معتقدند که شکل‌گیری جامعه اسلامی، با اسلامی شدن سازمان‌های آن جامعه همراه است. به طوری که در ادامه آورده‌اند که مدیریت اسلامی، در کشور ایران بعد از انقلاب اسلامی مطرح شده است. بنابراین نقاط خالی فراوان و زمینه‌های بکری برای تحقیق در این حوزه وجود دارد. هدف اساسی موسسه در این بخش تدوین مکتب مدیریت اسلامی است. برای این منظور، حوزه‌های علمیه نیازمند انجام پژوهش در حوزه‌های مختلف دانش مدیریت است. نکته قابل توجه دیگر وجود نیم‌نگاهی از سوی مسوولان موسسه امام‌خمینی به آموزش نیروهایی برای تدریس مدیریت اسلامی در دانشگاه‌هاست. در توضیح این مساله آمده است: یکی از اقداماتی که از دانش‌آموخته این رشته انتظار می‌رود، تدریس در موضوعات مدیریت اسلامی و پرورش مدیر است. امروزه به دلیل اهمیت دانش مدیریت در دانشگاه‌های کشور درس «مدیریت اسلامی» به عنوان یک درس اساسی در بسیاری از برنامه‌های درسی لحاظ شده است اما به دلیل فقدان مدرسین توانا و عالم، این درس توسط افرادی ارایه می‌شود که با مبانی اسلامی آشنایی عمومی دارند.»

علوم سیاسی

راهکارهای اسلامی برای حل امور سیاسی

«سیاست، دانشی است که ارسطو آن را بر صدر تمام علوم عملی قرار می‌دهد و از دیدگاه بسیاری از اندیشمندان و متفکران اسلامی همچون امام خمینی (ره)، عین دیانت است. سیاست در اندیشه اسلامی، تدبیر امور اجتماعی بشر جهت نیل به اهداف مادی و معنوی است.» این تعریف موسسه امام خمینی از علم سیاست است. این موسسه هدف از راه‌اندازی و تشکیل گروه علوم سیاسی در موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) را اینچنین توضیح می‌دهد: شناخت بهتر و موثر امور جاری در سطح ملی و بین‌المللی، ارایه راهکارهای مناسب و اسلامی برای حل و فصل امور سیاسی کشور، بررسی و ارزیابی نظریات مطرح در حوزه سیاست، استقلال علمی و دفاع از اندیشه‌های ناب اسلامی در این حوزه.

اقتصاد

جایگزینی اقتصاد ناصحیح حاکم بر جهان اسلام

«دین مبین اسلام، دینی جامع و دارای برنامه منسجم و هماهنگ در تمامی ابعاد زندگی بشری است.» این شروع توضیحاتی برای معرفی و اعلام دلایل آموزش علم اقتصاد در موسسه امام خمینی (ره) است. مسوولان این موسسه در ادامه آورده‌اند که «بر عهده علمای اسلام و محققان و کارشناسان اسلامی است که برای جایگزین کردن سیستم ناصحیح اقتصاد حاکم بر جهان اسلام، طرح‌ها و برنامه‌های سازنده و دربرگیرنده منافع محرومان و پابرهنه‌ها را ارایه دهند و جهان مستضعفین و مسلمین را از تنگنا و فقر معیشت به در آورند؛ البته پیاده کردن مقاصد اسلام در جهان و خصوصا برنامه‌های اقتصادی آن و مقابله با اقتصاد بیمار سرمایه‌داری غرب و اشتراکی شرق، بدون حاکمیت همه‌جانبه اسلام میسر نیست و ریشه‌کن شدن آثار سوء و مخرب آن، چه بسا بعد از استقرار نظام عدل و حکومت اسلامی، همچون جمهوری اسلامی ایران، نیازمند به زمان باشد؛ ولی ارایه طرح‌ها و اصولا تبیین جهت‌گیری اقتصاد اسلام در راستای حفظ منافع محرومین و گسترش مشارکت عمومی آنان و مبارزه اسلام با زراندوزان، بزرگ‌ترین هدیه و بشارت آزادی انسان از اسارت فقر و تهیدستی به شمار می‌رود.» همچنین در ادامه آمده است: «اکنون نیز گروه اقتصاد در نظر دارد به منظور فراهم کردن زمینه برای پژوهش‌های اقتصاد اسلامی و نیل به نظریه‌پردازی در اقتصاد اسلامی و کار در زمینه مسایل و مشکلات اقتصاد ایران و حرکت به سمت استخراج الگوی توسعه اسلامی، رشته فلسفه اقتصاد اسلامی در مقطع دکترا و دو گرایش فقه‌الاقتصاد و اقتصاد توسعه با رویکرد اسلامی- ایرانی را در مقطع کارشناسی ارشد برگزار کند.»

ادیان

نشان دادن وجوه برتری و امتیاز اسلام

مسوولان موسسه امام خمینی معتقدند «با توجه به اینکه بسیاری از متفکران، دوران معاصر را دوره احیای دین و دینداری و توجه به معنویت می‌دانند (که می‌توان دلیل عمده آن را پیروزی انقلاب اسلامی ایران دانست) مطالعه ادیان مختلف جهان به یک ضرورت تبدیل شده است.» بر همین اساس در تعریف خود از اهداف آموزش رشته ادیان آورده‌اند: با توجه به وظایف گران‌سنگ حوزه علمیه قم در پاسخ به عطش دینی مردم سایر نقاط جهان، مطالعه ادیان دیگر به‌ویژه یهودیت، مسیحیت، هندوییسم، بودیسم و سایر ادیان و آشنایی کلاسیک و روشمند با باورها، کتب، فرقه‌ها و آداب و رسوم آنها امری ضروری است زیرا بدون چنین مطالعاتی اولا نمی‌توان با سایر ادیان به گفت‌وگوی سازنده پرداخت، ثانیا تبلیغ دین اسلام و نشان دادن وجوه برتری و امتیاز اسلام مستلزم چنین مطالعات و شناختی است و در نهایت لازمه تولید علوم انسانی اسلامی، آشنایی با ادیان و مکاتب دینی و داشته‌های آنهاست. لازم به یادآوری است که با توجه به اقتضای این رشته دانش‌پژوهان گروه، با سفرهای علمی در داخل و خارج کشور از نزدیک با سایر ادیان و مذاهب آشنا و آنها را مورد مطالعه و تحقیق قرار داده‌اند که از جمله می‌توان از سفر به کشورهایی مانند لبنان، سوریه، هند و ایتالیا نام برد.

روان شناسی

اصلاح کجروی‌های مطرح‌شده در روان‌شناسی

روان‌شناسی نیز همچون جامعه‌شناسی در موسسه امام خمینی ذیل نگاه متفاوت موسسه امام خمینی قرار گرفته است. طلبه روان‌شناسان این موسسه در تعریف و توضیح اهداف از تحصیل و تدریس این رشته می‌گویند: دریافت، تبیین و تدوین درست دیدگاه اسلام در این‌باره به مراتب حساس‌تر و دقیق‌تر و نیازمند به افراد آگاه از هر دو عرصه یعنی اسلام و روان‌شناسی است. براساس همین اندیشه، رشته روان‌شناسی در کنار سایر رشته‌های علوم انسانی در موسسه امام خمینی (ره) تاسیس شد تا طلاب و فضلا با آگاهی از مبانی دینی و متون اسلامی و آشنایی با مباحث روان‌شناختی زمینه تعامل این دو حوزه معرفتی را فراهم آورند. همچنین آورده‌اند که: تردیدی نیست که روان‌شناسی می‌تواند با استفاده از آموزه‌های اسلامی به نقطه‌های رفیع تعالی دست یابد و در سایه این رویکرد بسیاری از خلأها برطرف شده و کجروی‌های مطرح شده در روان‌شناسی اصلاح خواهد شد، هدف از تاسیس موسسه به طور کلی آن است که طلاب و فضلای حوزه علمیه که به مبانی دینی آشنایی دارند با مبانی، مباحث و نظریات رشته‌های مختلف علوم انسانی آشنا شوند تا بتوانند در عرصه تحقیق و تدریس، علوم انسانی را از دیدگاه اسلام استخراج و تبیین کنند.

تاریخ

پاسخ به پرسش‌ها و شبهات تاریخی

مسوولان موسسه امام خمینی (ره) معتقدند: «امروزه، بیش از هر زمان دیگر نیاز به تربیت متخصص در رشته تاریخ احساس می‌شود.» آنها در ادامه اهداف خود به هدف از تدریس تاریخ رسیده‌اند. رشته‌ای که قالب یکسانی در آموزش آکادمیک دارد اما مسوولان این موسسه در اهداف خود آورده‌اند: با وقوع انقلاب اسلامی، از سویی، انبوهی از پرسش‌ها و شبهات تاریخی، مراکز علوم دینی را مورد خطاب قرار داده و از سوی دیگر تقاضا در مراکز علمی برای تدریس و تحقیق در شاخه‌های مختلف تاریخ اسلامی و تاریخ تشیع افزایش یافته است. رشته تاریخ، یکی از رشته‌های علمی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) است که از آغاز تاسیس موسسه، بر پایه اهداف زیر تشکیل شده است: آموزش دانش تاریخ و شاخه‌های آن، به منظور تربیت دانش‌پژوهانی مسلط به روش‌های علمی و نوین این رشته، ایجاد بستر لازم برای تبیین صحیح و عبرت‌آموز تاریخ اسلام و تشیع در چارچوب تربیت محققان و متخصصان آگاه به دانش تاریخ و مبانی اسلامی، تدوین متون علمی مورد نیاز در حوزه تاریخ اسلام و تشیع، عمق بخشیدن به پژوهش‌های تاریخی با هدف پاسخگویی علمی به شبهات تاریخی. همچنین برخی از عناوین دروس این رشته عبارت است از: تاریخ اسلام، تاریخ و سیره اهل‌بیت(ع)، تاریخ تشیع، تاریخ ایران، تاریخ اروپا، فلسفه تاریخ، تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فوق و مذاهب اسلامی. همچنین برخی از دیگر فعالیت‌های علمی گروه تاریخ موسسه، عبارت است از: سفر علمی یک ماهه خارجی به کشورهای ترکیه، یونان، سوریه و لبنان، چندین سفر علمی داخلی، چندین همایش و نشست علمی، چندین دوره کارورزی و کارگاه تخصصی.

فلسفه

دفاع از موضع دین در برابر مکاتب الحادی

نقش‌آفرینی‌های فلسفه و دانش‌های فلسفی سال‌هاست که برای مسوولان موسسه امام خمینی (ره) قم به‌ویژه آیت‌الله مصباح‌یزدی محلی از اعراب دارد. دروس و رشته فلسفه در موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و پیش از آن در برنامه‌های آموزشی موسسه در راه حق و بنیاد فرهنگی باقرالعلوم، جایگاهی ویژه داشته و دارد و هم‌اکنون، دانش‌پژوهانی در مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای فلسفه در این موسسه مشغول به تحصیل‌اند و تعداد زیادی هم از این مقاطع فارغ‌التحصیل شده‌اند. بر این اساس مسوولان گروه فلسفه موسسه امام خمینی(ره) مهم‌ترین فایده‌های آموزش و فراگیری فلسفه را اینچنین عنوان کرده‌اند: تبیین و اثبات عقلانی معارف دینی برای خود و دیگران، تعمیق فهم حقایق به‌ویژه حقایق دینی، دفاع از موضع دین در برابر مکاتب الحادی، شکوک و شبهات نوبه‌نو، یافتن نگاهی کل‌نگر و نظام‌مند به هستی و واقعیت‌های مختلف آن، تامین پایه‌های فکری تولید علم و جنبش نرم‌افزاری.

آرشیو

دانشگاه علامه در موسسه امام خمینی(ره) قم ادغام نمی‌شود

■ **شرق، ۱۳۹۰/۰۳/۲۱:** شنیده می‌شود دانشگاه علامه طباطبایی به عنوان بزرگ‌ترین دانشگاه علوم انسانی کشور قرار است با موسسه امام خمینی (ره) قم ادغام شود. برخی منابع خبری با اشاره به عزم جدی رییس این دانشگاه اعلام کرده‌اند که اخراج برخی از استادان باسابقه دانشگاه علامه طباطبایی، گزینش جدید برخی از استادان و اجرای طرح‌های تفکیک جنسیتی از جمله طرح‌هایی است که جهت فراهم کردن مقدمات این اقدام صورت می‌گیرد. از سوی دیگر موسسه امام خمینی(ره) قم نیز که در طول چند سال اخیر با مجوزهایی از سوی وزارت علوم اقدام به تدریس دروس دانشگاهی همچون ادیان، تاریخ، اقتصاد، علوم قرآنی، علوم تربیتی، جامعه‌شناسی، معارف اسلامی و روان‌شناسی، فلسفه، علوم سیاسی، کلام، علوم مدیریت و حقوق با رویکردهای حوزوی و اسلامی کرده است، در حال افزایش سهم خود در مناسبات و برنامه‌های کلیدی در سیستم آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور است. بحث‌های مربوط به ادغام دانشگاه علامه طباطبایی و موسسه امام خمینی(ره) قم در حالی مطرح شده است که چندی پیش ۷۵ نماینده مجلس شورای اسلامی که در بین آنها چهره‌های شاخص جریان اصولگرا هم حضور داشتند، با امضای نامه‌ای نسبت به نحوه مدیریت رییس دانشگاه علامه طباطبایی شدیدا اعتراض کرده بودند. حجت‌الاسلام صدرالدین شریعتی رییس دانشگاه علامه طباطبایی ضمن تکذیب این ادغام به شرق گفت: «این بحث را از سوی برخی رسانه‌ها شنیده‌ام اما اساسا دروغ است و اینچنین هدفی مطرح نیست.»

اعضای موسسه امام خمینی(ره) جذب دانشگاه علامه می‌شوند

■ **شرق، ۱۳۹۰/۰۷/۱۶:** فارغ‌التحصیلان حوزه‌های علمیه و موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) جذب دانشگاه علامه طباطبایی می‌شوند. دانشگاه علامه طباطبایی به عنوان تنها دانشگاه علوم انسانی کشور از آغاز دولت نهم فصل جدیدی از حیات علمی خود را آغاز کرده است؛ فصلی که با خروج بسیاری از استادان باسابقه و بازنگری در رشته‌هایش آغاز شده و به تجدیدنظر در اعضای هیات علمی این دانشگاه رسیده است. از این رو پیش از این بحث‌هایی در رابطه با جذب روحانیون از حوزه‌های علمیه به خصوص از موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) قم وابسته به آیت‌الله مصباح‌یزدی در دانشگاه علامه طباطبایی مطرح بود؛ موسسه‌ای که سال‌هاست آموزش‌هایی را در اکثر رشته‌های علوم انسانی به طلاب در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا آغاز کرده و داعیه‌دار نگاه اسلامی و بومی به رشته‌های علوم انسانی است و وحدت حوزه و دانشگاه را با محوریت حوزه‌های علمیه و صدور تجربیات علمی حوزه به دانشگاه متصور می‌داند. با این حال معاون فرهنگی وزیر علوم و عضو هیات جذب دانشگاه علامه طباطبایی تهران در گفت‌وگو با «شرق» با تایید این خبر معتقد است روحانیون در کنار سایر متقاضیان برای جذب در دانشگاه علامه طباطبایی مراجعه کردند و تعداد بسیاری از روحانیون نیز با صلاحیت علمی جذب این دانشگاه شده‌اند.

طرح معرفت، بستر اسلامی شدن دانشگاه‌ها را فراهم می‌کند

■ **فارس، ۳۱/۰۴/۱۰:** قائم‌مقام موسسه پژوهشی امام خمینی(ره) گفت: اجرای طرح معرفت تاثیرات شگرفی در نظام آموزشی و اسلامی شدن دانشگاه‌ها دارد. آیت‌الله محمود رجبی اظهار کرد: اگر استادان دانشگاه‌ها با روحیه جهادی در این طرح‌ها شرکت کنند به طور قطع شاهد تحول جدی فرهنگی و ارزشی میان استادان خواهیم بود که خود زمینه‌ساز تحول فرهنگی و معنوی نظام آموزش عالی خواهد شد. قائم‌مقام موسسه پژوهشی امام خمینی (ره) افزود: معتقد هستیم یکی از عناصر بسیار اثرگذار در نظام آموزشی استادان هستند و اگر با ارزش‌های اسلامی و معرفتی متحول شوند به طور قطع دانشجویانی را تربیت می‌کنند که آینده‌سازان این نظام هستند.

متون درسی دانشگاه‌ها برگرفته از علوم غربی است

■ **عصر ایران، ۱۳۹۱/۰۴/۳:** نماینده مجلس خبرگان رهبری، با توجه به مفهوم اسلامی‌سازی دانشگاه‌ها گفت: صرف ایجاد نماز جماعت و حفظ شعائر دینی در دانشگاه‌ها نمی‌توان این مراکز را اسلامی کرد، بلکه آنچه دارای اهمیت است، اسلامی کردن متون درسی آن است. رییس موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) متون درسی دانشگاه‌ها را برگرفته از علوم غربی عنوان کرد. آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی، در ششمین جلسه از طرح معرفت‌افزایی ویژه استادان دانشگاه‌های استان قم با عنوان «علم دینی»، که به همت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های استان قم و دفتر هم‌اندیشی استادان و نخبگان در سالن همایش موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) قم برگزار شد، با اشاره به وضعیت دانشگاه‌های کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گفت: پس از پیروزی انقلاب، مدتی دانشگاه‌ها به تعطیلی کشیده شد. در پی این موضوع، فرهیختگانی که علاقه‌مند به ارزش‌های انقلابی بودند، به فکر ایجاد اصلاحات موازی با ارزش‌های اسلامی و انقلابی افتادند و ستادی به نام انقلاب فرهنگی را با عضویت شش نفر تشکیل دادند تا وضعیت دانشگاه‌ها را سر و سامان دهند.